ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 28ης Απριλίου 1994 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-433/92 και C-434/92,

που έχουν ως αντικείμενο αιτήσεις του Bundesverwaltungsgericht (Γερμανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με τις οποίες ζητείται, στο πλαίσιο των διαφορών που εκκρεμούν ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung (BALM)

και

Otto Frick GmbH & Co. KG,

Vinzenz Murr GmbH,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1071/68 της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 1968, περί των λεπτομερειών εφαρμογής της χορηγήσεως ενισχύσεων στην ιδιωτική αποθεματοποίηση στον τομέα του βοείου κρέατος (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 137), του άρθρου 4, παράγραφοι 4 και 5, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2471/77 της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 1977, περί χορηγήσεως προκαθοριζομένης και κατ' αποκοπήν ενισχύσεως στην ιδιωτική αποθεματοποίηση ολοκλήρων σφαγίων, ημίσεων σφαγίων και «quartiers compensés» στον τομέα του βοείου κρέατος (ABl. L 286, σ. 20), και του άρθρου 4, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1405/78 της Επιτροπής, της 22ας Ιουνίου 1978, περί χορηγήσεως προκαθοριζομένης και κατ' αποκοπήν ενισχύσεως στην ιδιωτική αποθεματοποίηση εμπροσθίων τεταρτημορίων στον τομέα του βοείου κρέατος (ABl. L 170, σ. 20),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους D. A. O. Edward, πρόεδρο τμήματος (εισηγητή), R. Joliet και G. C. Rodriguez Iglesias, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Darmon
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Vinzenz Murr GmbH, εκπροσωπούμενη από τον Andreas Reiners, δικηγόρο Μονάχου,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Ulrich Wölker, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενο από τους Hans-Jürgen Rabe και Georg M. Berrisch, δικηγόρους του δικηγορικού γραφείου Schön Nolte Finkelnburg & Clemm στις Βρυξέλλες και στο Αμβούργο,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Otto Frick GmbH, εκπροσωπουμένης από τον Karl-Chr. Scheel, δικηγόρο Flensburg, της Vinzenz Murr GmbH και της Επιτροπής κατά τη συνεδρίαση της 13ης Ιανουαρίου 1994,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 24ης Φεβρουαρίου 1994,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με Διατάξεις της 29ης Οκτωβρίου 1992, που περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 24 Δεκεμβρίου 1992, το Bundesverwaltungsgericht (Γερμανία) υπέβαλε, κατ' εφαρ-

μογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, ένα προδικαστικό ερώτημα στην υπόθεση C-433/92, Frick, και πέντε προδικαστικά ερωτήματα στην υπόθεση C-434/92, Murr, ως προς την ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1071/68 της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 1968, περί των λεπτομερειών εφαρμογής της χορηγήσεως ενισχύσεων στην ιδιωτική αποθεματοποίηση στον τομέα του βοείου κρέατος (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 137), του άρθρου 4, παράγραφοι 4 και 5, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2471/77 της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 1977, περί χορηγήσεως προκαθοριζομένης και κατ' αποκοπήν ενισχύσεως στην ιδιωτική αποθεματοποίηση ολοκλήρων σφαγίων, ημίσεων σφαγίων και «quartiers compensés» στον τομέα του βοείου κρέατος (ΑΒΙ. L 286, σ. 20), και του άρθρου 4, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1405/78 της Επιτροπής, της 22ας Ιουνίου 1978, περί χορηγήσεως προκαθοριζομένης και κατ' αποκοπήν ενισχύσεως στην ιδιωτική αποθεματοποίηση εμπροσθίων τεταρτημορίων στον τομέα του βοείου κρέατος (ΑΒΙ. L 170, σ. 20).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο δύο διαφορών μεταξύ, αντιστοίχως, των εταιριών Otto Frick GmbH & Co. KG (στο εξής: Frick) και Vinzenz Murr GmbH (στο εξής: Murr), αφενός, και του Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung (Ομοσπονδιακό Γραφείο Οργανώσεως της Αγοράς Γεωργικών Προϊόντων, στο εξής: BALM), οι οποίες έχουν ως αντικείμενο αιτήσεις περί επιστροφής του συνόλου των ενισχύσεων στην ιδιωτική αποθεματοποίηση βοείου κρέατος του BALM κατά των Frick και Murr.

3 Το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 1071/68 ορίζει ότι η σύμβαση για την ενίσχυση στην ιδιωτική αποθεματοποίηση πρέπει να προβλέπει για τον αποθεματοποιητή τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

«(...)

α) να θέτει σε αποθέματα και να αποθεματοποιεί εντός των προβλεπομένων προθεσμιών τη συμφωνηθείσα ποσότητα του εν λόγω προϊόντος, για λογαριασμό του και με ιδία ευθύνη του.

β) να προειδοποιεί τον οργανισμό παρεμβάσεως με τον οποίο έχει συμβληθεί, για τον τόπο και την ημέρα εναποθηκεύσεως, όπως επίσης για τη φύση και την ποσότητα των προς αποθεματοποίηση προϊόντων.

γ) να διαβιβάζει αμέσως, στον εν λόγω οργανισμό παρεμβάσεως, τα δικαιολογητικά των εργασιών εναποθηκεύσεως.

(...)

ε) να επιτρέπει στον οργανισμό παρεμβάσεως να ελέγχει κάθε στιγμή την τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων. »

4 Σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, «το ύψος της ενισχύσεως καθορίζεται κατά μονάδα βάρους και αναφέρεται στο βάρος που διαπιστώνεται προ της καταψύξεως κατά τη θέση σε αποθέματα».

5 Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, των κανονισμών 2471/77 και 1403/78:

«Ο συμβαλλόμενος δύναται, πριν την αποθηματοποίηση, να τεμαχίσει και να αποστεώσει τα εν λόγω προϊόντα (...) ολικώς ή εν μέρει, υπό τον όρο ότι θα αποθηματοποιηθεί ολόκληρη η ποσότητα του κρέατος που θα προκύψει από τις εργασίες της αποστεώσεως ή του τεμαχισμού.»

6 Το άρθρο 4, παράγραφοι 4 και 5, του κανονισμού 2471/77 και το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 1405/78 προβλέπουν ότι, εάν η ποσότητα του κρέατος που έχει αποθηματοποιηθεί είναι μικρότερη από το 85 % της ποσότητας για την οποία συνάφθηκε η σύμβαση, δεν καταβάλλεται η ενίσχυση, ενώ, εάν η ποσότητα που έχει αποθηματοποιηθεί είναι ίση ή μεγαλύτερη από το ποσοστό αυτό, αλλά πάντως μικρότερη από τη συμβατική ποσότητα, το ποσό της ενισχύσεως μειώνεται αναλογικά.

7 Προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές μεταξύ του μη αποστεωμένου και του αποστεωμένου κρέατος, ο κανονισμός 2471/77, στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ορίζει ότι:

«Για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, 100 χιλιόγραμμα μη αποστεωμένου κρέατος αντιστοιχούν σε:

α) 77 χιλιόγραμμα αποστεωμένου κρέατος, σε περίπτωση τεμαχισμού και αποστεώσεως ολόκληρης της ποσότητας για την οποία συνάφθηκε η σύμβαση ή σε περίπτωση τεμαχισμού και αποστεώσεως του ίδιου αριθμού εμπροσθίων και οπισθίων τεταρτημορίων.

β) 70 χιλιόγραμμα αποστεωμένου κρέατος σε περίπτωση τεμαχισμού και αποστεώσεως όλων των εμπροσθίων τεταρτημορίων.»

8 Κατά τον ίδιο τρόπο, ο κανονισμός 1405/78 (εμπρόσθια τεταρτημόρια) στο άρθρο 4, παράγραφος 2, ορίζει ότι «για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, 100 χιλιόγραμμα μη αποστεωμένου κρέατος αντιστοιχούν σε 77 χιλιόγραμμα αποστεωμένου κρέατος».

Επί των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως C-433/92, Frick

9 Η Frick είχε συνάψει με το BALM σύμβαση για τη χορήγηση ενισχύσεως στην ιδιωτική αποθεματοποίηση 30 000 χιλιογράμμων (kg) βοείου κρέατος, για περίοδο αποθεματοποιήσεως έξι μηνών. Έλαβε δε ενίσχυση ύψους 41 693,50 γερμανικών μάρκων (DM) για την αποθεματοποίηση ποσότητας 22 157,4 kg αποστεωμένου κρέατος, η οποία είχε προκύψει από 29 571 kg μη αποστεωμένου κρέατος, δηλαδή με πραγματικό συντελεστή αποδόσεως 74,93 %. Κατόπιν της πρόωρης εξαποθεματοποιήσεως 3 220,8 kg στην οποία προέβη η Frick, το BALM της αξίωσε την επιστροφή ολοκλήρου του ποσού της ενισχύσεως με το αιτιολογικό ότι, εξαιτίας αυτής της εξαποθεματοποιήσεως, δεν τηρούνταν πλέον το κατώτατο όριο του 85 % της προς αποθεματοποίηση ποσότητας που είχε συμφωνηθεί συμβατικώς, το οποίο επιβάλλει ο κανονισμός 1405/78 για τη χορήγηση αυτής της ενισχύσεως. Πράγματι, κατά την άποψη του BALM, με απόδοση 74,93 %, τα 3 220,8 kg του προώρως εξαποθεματοποιηθέντος κρέατος αντιστοιχούν σε 4 298 kg μη αποστεωμένου κρέατος, οπότε, αφαιρώντας αυτήν την ποσότητα από τα 29 571 kg κρέατος που είχαν αποθεματοποιηθεί αρχικώς, απομένουν 25 273 kg μη αποστεωμένου κρέατος που έχουν αποθεματοποιηθεί κανονικά μέχρι το τέλος της συμβατικής περιόδου, δηλαδή ποσότητα μικρότερη από το κατώτατο όριο του 85 % της συμφωνηθείσας ποσότητας των 30 000 kg.

10 Η Frick αμφισβητεί την εφαρμογή του πραγματικού συντελεστή αποδόσεως και ισχυρίζεται ότι πρέπει να εφαρμοστεί αποκλειστικά ο κατ' αποκοπήν συντελεστής που προβλέπει ο κανονισμός 1405/78. Με την εφαρμογή του κατ' αποκοπήν συντελεστή του 70 % προκύπτει ότι η αποθεματοποιηθείσα ποσότητα κρέατος υπερβαίνει το κατώτατο όριο του 85 % και ότι επομένως το ποσό της ενισχύσεως απλώς και μόνο θα πρέπει να μειωθεί αναλογικά.

11 Κατόπιν της απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως κατά των αποφάσεων του BALM, η Frick άσκησε προσφυγή ενώπιον του Verwaltungsgericht, το οποίο ακύρωσε στις 18 Ιουλίου 1985 τις προσβληθείσες αποφάσεις. Με απόφαση της 26ης

Αυγούστου 1991, το Verwaltungsgerichtshof μεταρρύθμισε την απόφαση αυτή, ακυρώνοντας τις προσβληθείσες αποφάσεις μόνο κατά το μέρος που είχε ζητηθεί με αυτές η επιστροφή ολοκλήρου του ποσού της ενισχύσεως και όχι η αναλογική μείωσή της.

12 Το BALM άσκησε αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Bundesverwaltungsgericht ζητώντας του να αποφανθεί ότι το κατώτατο όριο του 85 % πρέπει να υπολογίζεται σε σχέση με την απόδοση που προκύπτει πραγματικά κατά την αποστέωση, το εν λόγω δε δικαστήριο, κρίνοντας ότι η έκβαση της αναιρέσεως εξαρτάται από την ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στις διατάξεις του άρθρου 4, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 1405/78, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Κατά τον υπολογισμό της ποσότητας που πρέπει να αποθεματοποιηθεί βάσει συμβάσεως, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1405/78 της Επιτροπής, της 22ας Ιουνίου 1978 (ABl. L 170, σ. 20), προκειμένου περί αποστεωμένου κρέατος, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο πραγματικός συντελεστής αποδόσεως ή ο συντελεστής αποδόσεως 70 % που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού;»

Ως προς τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως C-434/92, Murr

13 Η Murr έλαβε ενίσχυση για την ιδιωτική αποθεματοποίηση 40 τόνων βοείου κρέατος, ύψους 1 330,90 DM ανά τόνο, για περίοδο αποθεματοποιήσεως έξι μηνών. Ακριβώς την ημέρα που υπέβαλε την αίτηση για τη χορήγηση της ενισχύσεως, η Murr ειδοποίησε τηλεφωνικώς την τοπική υπηρεσία του BALM ότι επρόκειτο να αρχίσει αμέσως την αποστέωση και τον τεμαχισμό μέρους της ποσότητας αυτής. Στη συνέχεια, η Murr βεβαίωσε ότι, μετά την αποστέωση και τον τεμαχισμό 40 686 kg κρέατος, αποθεματοποίησε 31 367 kg αποστεωμένου κρέατος, με πραγματική απόδοση 77,09 %. Όταν το BALM διαπίστωσε ότι 5 175,8 kg αποστεωμένου κρέατος είχαν αποθεματοποιηθεί πριν από τη σύναψη της συμβάσεως, θεώρησε ότι δεν είχε δοθεί εξουσιοδότηση για την αποθεματοποίηση αυτή και, ως εκ τούτου, αξίωσε την επιστροφή ολοκλήρου του ποσού της ενισχύσεως. Κατά την άποψή του, εφαρμόζοντας στην ποσότητα των 5 175,8 kg τον πραγματικό συντελεστή αποδόσεως 77,09 % και αφαιρώντας το βάρος που προκύπτει εντεύθεν, δηλαδή τα 6 713 kg μη αποστεωμένου κρέατος, από την αρχική ποσότητα των 40 686 kg, η ποσότητα που παραμένει αποθεματοποιημένη, δηλαδή τα 33 973 kg, είναι μικρότερη από το κατώτατο όριο του 85 % που επιβάλλει ο σχετικός κανονισμός.

14 Η Murr υποστηρίζει ότι η αποθεματοποίηση του κρέατος μπορεί να αρχίσει πριν από τη σύναψη της συμβάσεως και ότι, στην προκειμένη περίπτωση, το BALM είχε τη δυνατότητα να ελέγξει τις εργασίες αποθεματοποιήσεως εξίσου αποτελεσματικά όπως και μετά τη σύναψή της, αφού είχε ενημερωθεί τηλεφωνικώς για την πρόθεση της Murr — στην οποία δεν αντιτάχθηκε — να προβεί στον τεμαχισμό και την αποστέωση της εν λόγω ποσότητας κρέατος ακριβώς την ημέρα που περιήλθε σ' αυτήν η αίτηση της Murr για τη χορήγηση της ενισχύσεως. Επιπλέον, η Murr φρονεί, όπως ακριβώς και η Frick, ότι πρέπει να εφαρμοστεί αποκλειστικά και μόνον ο κατ' αποκοπήν συντελεστής αποδόσεως που προβλέπει, καθ' όσον την αφορά, ο κανονισμός 2471/77, δηλαδή 77 %, προκειμένου να εξακριβωθεί αν τηρείται ή όχι το κατώτατο όριο του 85 %. Εάν εφαρμοστεί αυτός ο κατ' αποκοπήν συντελεστής, η ποσότητα που προκύπτει υπερβαίνει κατά τι το κατώτατο όριο του 85 %.

15 Κατόπιν της απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως κατά των αποφάσεων του BALM, η Murr άσκησε προσφυγή ενώπιον του Verwaltungsgericht, το οποίο, με απόφασή του της 14ης Μαρτίου 1985, την έκανε δεκτή για λόγους αντλουμένους από τους εφαρμοστέους δικονομικούς κανόνες. Το Verwaltungsgerichtshof, με απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 1991, μεταρρύθμισε την απόφαση αυτή, ακυρώνοντας την απόφαση του BALM μόνο κατά το μέρος που είχε ζητηθεί με αυτήν η επιστροφή ολοκλήρου του ποσού της ενισχύσεως και όχι η αναλογική μείωσή της.

16 Κατόπιν της αναιρέσεως που άσκησε το BALM και της ανταναιρέσεως που άσκησε η Murr, το Bundesverwaltungsgericht, κρίνοντας ότι η έκβαση των αναιρέσεων εξαρτάται από την ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στις διατάξεις του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 1071/68 και στις διατάξεις του άρθρου 4, παράγραφοι 4 και 5, του κανονισμού 2471/77, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Πρέπει στο άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1071/68 της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 1968 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 137) να δοθεί η ερμηνεία ότι ο ιδιώτης αποθεματοποιητής δεν μπορεί να αρχίσει την αποθεματοποίηση της συμβατικής ποσότητας παρά μόνο μετά τη σύναψη της συμβάσεως αποθεματοποιήσεως;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα: Με ποια πράξη (μέτρηση του βάρους του προς αποθεματοποίηση κρέατος πριν από την αποστέωση και τον τεμαχισμό, αποστέωση και τεμαχισμός, νέα μέτρηση του βάρους του αποστεωμένου και τεμαχισμένου κρέατος, κατάψυξις ή

μεταφορά του εμπορεύματος στους ψυκτικούς χώρους της επιχειρήσεως ψυγείων) αρχίζει η θέση σε αποθεματοποίηση κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1071/68;

3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα: Η υποχρέωση θέσεως σε αποθεματοποίηση μετά τη σύναψη της σχετικής συμβάσεως συνιστά ουσιώδη συμβατική υποχρέωση (κύρια υποχρέωση) ώστε παραβίαση της υποχρεώσεως αυτής να συνεπάγεται απώλεια του δικαιώματος ενισχύσεως για την αντίστοιχη ποσότητα κρέατος, ή συνιστά δευτερεύουσα υποχρέωση, διοικητικής κυρίως φύσεως, η παραβίαση της οποίας δεν δικαιολογεί μία τόσο σημαντική κύρωση;

4) Σε περίπτωση καταφατικής καταρχήν απαντήσεως στο τρίτο ερώτημα: Συνεπάγεται επίσης απώλεια του δικαιώματος για ενίσχυση το γεγονός ότι η πρόωρη θέση σε αποθεματοποίηση άρχισε την ημέρα κατά την οποία ο προβαίνων στην ιδιωτική αποθεματοποίηση υπέβαλε στις αρμόδιες αρχές την αίτηση χορηγήσεως της ενισχύσεως, την ίδια δε ημέρα ανακοίνωσε τηλεφωνικώς στην εκπροσωπούσα τις εν λόγω αρχές τοπικώς αρμόδια υπηρεσία την πρόθεσή του να προβεί σε αποθεματοποίηση, χωρίς η εν λόγω υπηρεσία να διατυπώσει αντιρρήσεις για την πρόωρη θέση σε απόθεμα; Έχει στην περίπτωση αυτή σημασία αν η κατάψυξη του κρέατος πραγματοποιήθηκε πριν ή μετά τη σύναψη της σχετικής συμβάσεως;

5) Κατά τον υπολογισμό της ποσότητας που πρέπει να τεθεί σε απόθεμα βάσει της συμβάσεως, κατά το άρθρο 4, παράγραφοι 4 και 5, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2471/77 της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 1977 (ABl. L 286, σ. 20), προκειμένου περί αποστεωμένου κρέατος, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο πραγματικός συντελεστής αποδόσεως ή ο συντελεστής αποδόσεως που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού;»

Επί της συνεκδικάσεως των υποθέσεων C-433/92 και C-434/92

17 Δεδομένου ότι το μοναδικό ερώτημα της υποθέσεως C-433/92 προσομοιάζει με το πέμπτο ερώτημα της υποθέσεως C-434/92, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου, με Διάταξη της 25ης Νοεμβρίου 1993, διέταξε τη συνεκδίκαση των δύο υποθέσεων προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 43 του Κανονισμού Διαδικασίας.

Επί των ειδικών ερωτημάτων της υποθέσεως C-434/92, Murr

Πρώτο ερώτημα

18 Με το πρώτο ερώτημα το Bundesverwaltungsgericht ερωτά αν η αποθεματοποίηση της συμβατικής ποσότητας δεν μπορεί να αρχίσει παρά μόνο μετά τη σύναψη της συμβάσεως αποθεματοποιήσεως.

19 Όπως υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας στις προτάσεις του της 24ης Φεβρουαρίου 1994, δεδομένου ότι ο κανονισμός 1071/68 δεν περιέχει σχετική διευκρίνιση, ο συνδυασμός των διατάξεων του άρθρου 3, παράγραφος 2, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η αποθεματοποίηση πρέπει να πραγματοποιείται μετά τη σύναψη της συμβάσεως. Πράγματι, αν η αποθεματοποίηση πραγματοποιηθεί πριν από τη σύναψη της συμβάσεως, ο έλεγχος δεν μπορεί να γίνει παρά μόνο εκ των υστέρων, με κίνδυνο να θιγεί η αξιοπιστία του.

20 Επομένως, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 1071/68 έχει την έννοια ότι ο ιδιώτης αποθεματοποιητής δεν μπορεί να αρχίσει την αποθεματοποίηση της συμφωνηθείσας ποσότητας παρά μόνο μετά τη σύναψη της συμβάσεως αποθεματοποιήσεως.

Δεύτερο ερώτημα

21 Με το δεύτερο ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ερωτά με ποια πράξη αρχίζει η αποθεματοποίηση υπό την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 1071/68.

22 Από το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 1071/68 προκύπτει ότι η αποθεματοποίηση πραγματοποιείται μετά τη ζύγιση και πριν από την κατάψυξη. Η λύση αυτή παρέχει στον οργανισμό παρεμβάσεως τη δυνατότητα να προβαίνει σε κάθε ενδεδειγμένο έλεγχο.

23 Επομένως, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η πράξη με την οποία αρχίζει η αποθεματοποίηση υπό την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 1071/68 είναι, πριν από κάθε κατάψυξη, η εναποθήκευση του προς αποθεματοποίηση κρέατος στα ψυγεία των ψυκτικών εγκαταστάσεων.

Τρίτο ερώτημα

24 Το τρίτο ερώτημα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο αφορά το ζήτημα εάν ο συμβαλλόμενος, που έχει αποθεματοποιήσει μια παρτίδα πριν από τη σύναψη της συμβάσεως, χάνει κάθε δικαίωμα ενισχύσεως ως προς αυτή την παρτίδα και, επομένως, εάν η υποχρέωσή του να μην αρχίσει την αποθεματοποίηση παρά μόνο μετά τη σύναψη της συμβάσεως είναι μια κεφαλαιώδους σημασίας υποχρέωση, η μη εκπλήρωση της οποίας είναι δυνατόν να επιφέρει την απώλεια του δικαιώματος ενισχύσεως ή απλώς και μόνο μια δευτερεύουσας σημασίας υποχρέωση, κατ' ουσία διοικητικής φύσεως, η μη εκπλήρωση της οποίας δεν δικαιολογεί την επιβολή τέτοιου είδους κυρώσεως.

25 Πρέπει να σημειωθεί ότι η αποθεματοποίηση πρέπει να πραγματοποιείται με την τήρηση ορισμένων προϋποθέσεων καταλλήλων να διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητά της και να επιτρέπουν στον οργανισμό παρεμβάσεως να ασκεί τον έλεγχό του και να προλαμβάνει τις παρανομίες και τις απάτες.

26 Επομένως, στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η υποχρέωση του αποθεματοποιητή να μην αρχίσει την αποθεματοποίηση παρά μόνο μετά τη σύναψη της συμβάσεως αποθεματοποιήσεως συνιστά μια κεφαλαιώδους σημασίας υποχρέωση, η μη εκπλήρωση της οποίας επιφέρει καταρχήν την απώλεια του δικαιώματος ενισχύσεως για την οικεία ποσότητα κρέατος.

Τέταρτο ερώτημα

27 Λαμβάνοντας υπόψη την απάντηση που δόθηκε στο τρίτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά εάν το δικαίωμα ενισχύσεως χάνεται ακόμη και στην περίπτωση που η διοίκηση είχε τη δυνατότητα να ελέγξει την αποθεματοποίηση εξίσου αποτελεσματικά όπως και στην περίπτωση που η αποθεματοποίηση είχε γίνει κανονικά, δηλαδή μετά τη σύναψη της συμβάσεως αποθεματοποιήσεως.

28 Συνομολογείται τόσον από το Bundesverwaltungsgericht όσον και από την Επιτροπή και τη Murr το γεγονός — του οποίου η εκτίμηση εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του εθνικού δικαστή — ότι στην παρούσα υπόθεση, δεδομένου ότι η Murr είχε ενημερώσει την τοπική υπηρεσία του BALM για τις προθέσεις της, το BALM είχε τη δυνατότητα είτε να ελέγξει την προτεινόμενη αποθεματοποίηση εξίσου αποτελεσματικά, όπως θα μπορούσε να το πράξει και μετά τη σύναψη της συμβάσεως αποθεματοποιήσεως, είτε να αντιταχθεί στην πρόωρη εναποθήκευση, κάτι που δεν έπραξε.

29 Υπ' αυτές τις συνθήκες, διαπιστώνεται ότι η άρνηση χορηγήσεως οποιασδήποτε ενισχύσεως, με το αιτιολογικό ότι ένα μικρό τμήμα του κρέατος είχε αποθεματοποιηθεί πριν από τη σύναψη της συμβάσεως, δεν φαίνεται δικαιολογημένη σε σχέση με τους σκοπούς που αναφέρονται ανωτέρω στη σκέψη 25 και θα ήταν, συνεπώς, δυσανάλογη.

30 Επομένως, στο τέταρτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το δικαίωμα ενισχύσεως στην αποθεματοποίηση κρέατος δεν χάνεται, εφόσον ο ιδιωτικός αποθεματοποιητής έχει ενημερώσει τηλεφωνικώς τις υπηρεσίες του οργανισμού παρεμβάσεως, χωρίς εκ μέρους τους την παραμικρή επιφύλαξη, για την πρόθεσή του να προβεί στην πρόωρη αποθεματοποίηση της συμφωνηθείσας ποσότητας, και εφόσον η εργασία αυτή δεν έθιξε τη δυνατότητα του οργανισμού αυτού να διεξαγάγει έναν αποτελεσματικό έλεγχο περί της τηρήσεως εκ μέρους του αποθεματοποιητή των υποχρεώσεων που υπέχει.

Επί του κοινού ερωτήματος των δύο υποθέσεων

31 Με το μοναδικό ερώτημα της υποθέσεως C-433/92, Frick, και το πέμπτο ερώτημα της υποθέσεως C-434/92, Murr, ζητείται από το Δικαστήριο να προσδιορίσει ποιος συντελεστής μετατροπής — ο πραγματικός ή ο κατ' αποκοπήν συντελεστής — πρέπει να εφαρμόζεται στην περίπτωση του αποστεωμένου κρέατος, προκειμένου να καθορίζεται η ελάχιστη ποσότητα που πρέπει να αποθεματοποιείται για την κτήση δικαιώματος ενισχύσεως.

32 Στηριζόμενη στα άρθρα 4, παράγραφος 1, των κανονισμών 2471/77 και 1405/78, σύμφωνα με τα οποία ο αποθεματοποιητής οφείλει να αποθεματοποιήσει ολόκληρη την ποσότητα του κρέατος που προκύπτει πραγματικά από τις εργασίες αποστεώσεως και τεμαχισμού, η Επιτροπή φρονεί ότι πρέπει να εφαρμόζεται ο πραγματικός συντελεστής αποδόσεως που προκύπτει κατά την αποστέωση και τον τεμαχισμό.

33 Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι τα άρθρα 4, παράγραφοι 3 και 2, αντιστοίχως, των κανονισμών 2471/77 και 1405/78 καθορίζουν ένα συντελεστή μετατροπής «για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού (...)» χωρίς να προβλέπουν ουδεμία εξαίρεση.

34 Η εφαρμογή του συντελεστή αποδόσεως που πραγματικά προκύπτει κατά την αποστέωση ή τον τεμαχισμό του κρέατος δεν προβλέπεται σε καμία διάταξη των κανονισμών.

35 Όπως είναι αληθές ότι το άρθρο 4, παράγραφος 1, των κανονισμών 2471/77 και 1405/78 επιβάλλει την υποχρέωση αποθεματοποιήσεως ολόκληρης της ποσότητας του κρέατος που προκύπτει από τις εν λόγω εργασίες, είναι εξίσου αληθές ότι, δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 1071/68, που καθορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής της χορηγήσεως των ενισχύσεων, το ύψος της ενισχύσεως καθορίζεται αποκλειστικά με βάση το βάρος που διαπιστώνεται πριν από την κατάψυξη κατά την αποθεματοποίηση.

36 Επομένως, δεν μπορεί να δοθεί στο άρθρο 4, παράγραφος 1, των κανονισμών 2471/77 και 1405/78 η ερμηνεία ότι εισάγει μια σιωπηρή εξαίρεση από την αρχή που διατυπώνεται στο άρθρο 4, παράγραφοι 3 και 2, αντιστοίχως, των εν λόγω κανονισμών σχετικά με τον συντελεστή μετατροπής.

37 Συνεπώς, στο ερώτημα αυτό πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι για τον υπολογισμό, σε περίπτωση αποστεώσεως, της ποσότητας του κρέατος που πρέπει να ληφθεί υπόψη αναφορικά με το δικαίωμα ενισχύσεως στην αποθεματοποίηση, πρέπει να εφαρμόζονται οι κατ' αποκοπήν συντελεστές που προβλέπονται αντίστοιχα στα άρθρα 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 2471/77 και 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1405/78.

Επί των δικαστικών εξόδων

38 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία κατέθεσε παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (*πρώτο τμήμα*),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε, με Διατάξεις της 29ης Οκτωβρίου 1992, το Bundesverwaltungsgericht αποφαίνεται:

1) Το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1071/68 της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 1968, περί των λεπτομερειών εφαρμογής της χορηγήσεως ενισχύσεων στην ιδιωτική αποθεματοποίηση στον τομέα του βοείου κρέατος, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ο ιδιωτικός αποθεματοποιητής δεν μπορεί να αρχίσει την αποθεματοποίηση της συμφωνηθείσας ποσότητας παρά μόνο μετά τη σύναψη της συμβάσεως αποθεματοποιήσεως.

2) Η πράξη με την οποία αρχίζει η αποθεματοποίηση υπό την έννοια της ως άνω διατάξεως είναι, πριν από κάθε κατάψυξη, η αποθήκευση του προς αποθεματοποίηση κρέατος στα ψυγεία των ψυκτικών εγκαταστάσεων.

3) Η υποχρέωση να μην αρχίζει η αποθεματοποίηση παρά μόνο μετά τη σύναψη της συμβάσεως συνιστά κύρια υποχρέωση, η μη εκπλήρωση της οποίας συνεπάγεται καταρχήν την απώλεια του δικαιώματος ενισχύσεως για την οικεία ποσότητα κρέατος.

4) Ώστόσο, το δικαίωμα αυτό δεν χάνεται εφόσον ο ιδιωτικός αποθεματοποιητής έχει ενημερώσει τηλεφωνικώς τις υπηρεσίες του οργανισμού παρεμβάσεως, χωρίς εκ μέρους τους την παραμικρή επιφύλαξη, για την πρόθεσή του να προβεί στην πρόωρη αποθεματοποίηση της συμφωνηθείσας ποσότητας, και εφόσον η εργασία αυτή δεν έθιξε τη δυνατότητα του οργανισμού αυτού να διεξαγάγει έναν αποτελεσματικό έλεγχο περί της τηρήσεως εκ μέρους του αποθεματοποιητή των υποχρεώσεων που υπέχει.

5) Για τον υπολογισμό, σε περίπτωση αποστεώσεως, της ποσότητας του κρέατος που πρέπει να ληφθεί υπόψη αναφορικά με το δικαίωμα ενισχύσεως στην αποθεματοποίηση, πρέπει να εφαρμόζονται οι κατ' αποκοπήν συντελεστές που προβλέπονται αντίστοιχα στα άρθρα 4, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2471/77 της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 1977, περί χορηγήσεως προκαθοριζόμενης και κατ' αποκοπήν ενισχύσεως στην ιδιωτική αποθεματοποίηση ολόκληρων σφαγίων, ημίσεων σφαγίων και «quartiers compensés» στον τομέα του βοείου κρέατος και 4, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1405/78 της Επιτροπής, της 22ας Ιουνίου 1978, περί χορηγήσεως προκαθοριζόμενης και κατ' αποκοπήν ενισχύσεως στην ιδιωτική αποθεματοποίηση εμπροσθίων τεταρτημορίων στον τομέα του βοείου κρέατος.

Edward Joliet Rodríguez Iglesias

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 28 Απριλίου 1994.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του πρώτου τμήματος

D. A. O. Edward